

E? Seçme Kriterleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *E? Seçme Kriterleri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21338>

Özet

E? Seçme Kriterleri Ölçeği, üniversite öğrencilerinin potansiyel e? seçiminde kullandıkları çeşitli kriterleri ve bu kriterlerin önem düzeylerini belirlemek amacıyla geliştirilmiş bir psikolojik ölçüm araçtır. Ölçek, Ali Can Ba?ay'ın 2015 yılında Selçuk Üniversitesi'nde tamamladığı yüksek lisans tezi kapsamında oluşturulmuştur. Temel amacı, bireylerin **benlik yapısı** ile e? seçimi tercihleri arasındaki ilişkiyi ampirik olarak incelemektir. Bu araç, tek bir genel faktör altında toplanan 20 maddeden oluşmaktadır ve genç yetişkinlerin ilişkili beklentilerini anlamada kritik bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

E? seçimi, evlilik kriterleri, psikoloji, benlik yapısı, üniversite öğrencileri, ilişkili tercihleri.

Yazarlar

Ali Can BA?AY

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin e? seçiminde hangi kriterlere öncelik verdiğini ve bu kriterlerin kendileri için taşıdığı göreceli önemi ölçmektir. Ölçek, özellikle bireyin **benlik yapısı** (self-structure) ile e? seçimi kriterleri arasındaki korelasyonları ve nedensel ilişkileri araştırmayı hedeflemiştir. Bu çalışmada, genç yetişkinlerin evlilik ve uzun vadeli partnerlik beklentilerine dair önemli veriler sunarak, bu alandaki akademik literatüre katkıda bulunmayı amaçlanmıştır.

Geliştirme çalışması, 2015 yılında yapılmış olup, modern evlilik ve ilişkili dinamiklerini psikometrik açıdan anlamlandırmaya odaklanmıştır. Ölçek, sosyokültürel ve kişisel faktörlerin e? seçimindeki ağırlığını belirlemek için tasarlanmıştır.

Yapı

Ölçek, bireyin potansiyel e?inde aradığı çeşitli özellikleri kapsayan geniş bir **psikolojik yapı** yelpazesini ölçmektedir. Bu yapı, genellikle fiziksel çekicilik, sosyoekonomik durum, kültürel uyum, dini inançlar, kişisel beceriler ve ailesel beklentiler gibi alanları içerir. Araç, öğrencilerin e? seçiminde duygusal bağ (aşk olma) yanı sıra, sosyal normlara ve ailesel onay beklentilerine ne kadar önem verdiğini de sorgulamaktadır.

Ölçülen temel kriterler, bireyin kişisel değerlerini, sosyal normlara uyumunu ve gelecekteki yaşam beklentilerini yansıtan maddelerden oluşur. Maddeler, bireylerin romantik partner arayışında

rasyonel ve duygusal unsurlar? nas?l dengeledi?ini gösteren kritik göstergeler sunmak üzere tasarlanmı?tır. Ölçek tek boyutlu olmasına rağmen, ölçtü?ü kriterler çe?itlilik göstermektedir.

Geçerlik

Ölçeğin orijinal kaynak materyalinde **geçerlik** (validity) çal??malarına dair spesifik istatistiksel de?erler veya yöntemler (örneğin, yap? geçerli?i, kapsam geçerli?i) aç?kça özetlenmemiştir. Ancak, bir yüksek lisans tezi kapsamında geli?tirilen araçlar için genellikle, kapsam geçerli?ini sağlamak amacıyla uzman görüşü alınması ve yap? geçerli?ini test etmek amacıyla Faktör Analizi yapılmaları temel gerekliliklerdir. Geçerlik bulgularına, Selçuk Üniversitesi Aç?k Erişim Sistemi üzerinden erişilebilen tezin tam metninde detaylı olarak yer verilmiştir.

Güvenirlilik

Kaynak referansta **güvenirlilik** (reliability) katsayılarına (örneğin, Cronbach Alfa de?eri veya test-tekrar test korelasyonu) do?rudan yer verilmemiştir. Güvenirlilik, bir ölçüm aracının zaman içinde veya farklı maddeler arasında tutarlılı?ı gösteren temel bir psikometrik özelliktir. Ölçeğin tek boyutlu yapısı göz önüne alındığında, iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) yeterli düzeyde yüksek olması beklenmektedir. Güvenirlilik analiz sonuçları, tezin metodoloji bölümünde bulunabilir.

Faktör Analizi

Ölçek, yapılan faktör analizi çal??malarının sonucunda **tek boyutlu** bir yapı sergilemektedir. Bu durum, e? seçimi kriterlerinin, temelde tek bir genel eğilim veya öncelik hiyerarşisi etrafında toplandığını göstermektedir. Toplam 20 madde, bu tek faktör altında yeterli yük de?erleri göstermiştir. Tek faktörlü yapı, öğrencilerin e? seçiminde de?erlendirdikleri farklı kriterlerin (fiziksel görünüm, maddi durum, kültürel uyum vb.) genel bir "E? Seçimi Önemi" algısıyla yüksek düzeyde ilişkili olduğunu ima etmektedir. Bu analiz, ölçeğin yapısal bütünlüğünü desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme Ölçeği

Format: 20 maddeden oluşan öz bildirim aracıdır. Cevaplar 5'li Likert ölçeği tipi bir derecelendirme sistemi kullanılarak toplanır.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri

Ya? Grubu: Genç yeti?kinlik dönemi (Genellikle 18-25 ya? aral???)

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, Selçuk Üniversitesi ö?rencileri üzerinde yürütülmü?tür. Bu popülasyon, Türkiye'deki yüksekö?renim düzeyindeki genç yeti?kinlerin e? seçimine dair tutum ve beklentilerini temsil etme potansiyeline sahiptir.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lar, kendileri için potansiyel e? kriterlerinin önem düzeyini, "Hiç Önemli De?il" (1) ile "Çok Önemli" (5) aras?nda de?i?en 5'li Likert ölçe?i üzerinde i?aretlerler. Yüksek puanlar, ilgili kriterin birey için e? seçiminde daha kritik bir de?ere sahip oldu?unu gösterir.

Anahtar Kelimeler

E? tercihleri, yüksek lisans tezi, partner seçimi, sosyoekonomik faktörler, kültürel uyum, Ali Can Ba?ay.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut De?il

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: rehber71@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, Türkiye (Çal??man?n yap?ld??? kurum)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, akademik bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmis?tir. Kullan?m izinleri için öncelikle sorumlu yazar **Ali Can BA?AY** ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi önerilir. Akademik olmayan veya ticari amaçlı? kullan?mlar için resmi izin gerekebilir. Ölçe?in geli?tirildi?i y?l **2015**'tir. Ölçe?in tam metnine ve detaylı? metodolojik bilgisine, tezin aç?k eri?im ba?lant?lar? üzerinden ula??labilmektedir.

Kaynaklar

Ba?ay, A. C. (2015). *Üniversite ö?rencilerinin benlik yap?s? ve e? seçme kriterleri* (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Tezin orijinal kayna??na ve tam metnine a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: acikerisim.selcuk.edu.tr

Ölçekle ilgili ek bir PDF dosyas? mevcuttur. Orijinal PDF buradan indirilebilir: universite-ogrencilerinin-es-secme-kriterleri-toad.pdf

E? Seçme Kriterleri Ölçe?i Maddeleri

Ölçek, toplam 20 maddeden oluşmaktadır. Aşağıda, ölçeğin yapısını temsil eden bazı örnek maddeler listelenmiştir. Bu maddeler, katılımcıların önem düzeyine göre derecelendirdiği kriterlerdir:

- Aşk Olmam/Aşk ilişkisinin olması?
- Güzel/Yakışıklı olması?
- Maddi durumunun iyi (Zengin) olması?
- Bakır/Bakire olması?
- Eğitim düzeyinin benimle denk olması?
- Eğ tercihimde ailemin onay?
- Aynı dinden/mezhepten olmak
- Politik siyasi görüşünün benzer/aynı olması?
- Kültürünün benzer/aynı olması?
- Becerikli/Yetenekli/ Hamarat olması?
- Cinsel açıdan çekici olması?